

CK.0000066608

TRẦN TRỌNG TRUNG

VỠ NGUYỄN GIÁP

Danh tướng thời đại Hồ Chí Minh

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA

**VÕ
NGUYỄN
GIÁP**

**Danh tướng
thời đại Hồ Chí Minh**

Tác giả chân thành cảm ơn các đồng chí
Hoàng Minh Phương, Phạm Hồng Cu,
Nguyễn Quang Bích và Nguyễn Văn Ninh
đã đọc và góp ý kiến vào bản thảo cuốn sách này.

Mã số : 3KV1(092)
CTQG-2013

TRẦN TRỌNG TRUNG

**VÕ
NGUYỄN
GIÁP**

**Danh tướng
thời đại Hồ Chí Minh**

(Xuất bản lần thứ tư)

**NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA - SỰ THẬT
HÀ NỘI - 2013**

Cuộc đời và sự nghiệp của Tổng Tư lệnh Võ Nguyên Giáp đã đưa ông lên tầm cao của các danh tướng thế giới.

Được Cụ Hồ uỷ thác trọng trách cầm quân, dưới sự lãnh đạo của Đảng, nắm vững cầm nang làm tướng mà Cụ Hồ trao cho, quán triệt đường lối chiến tranh nhân dân toàn dân, toàn diện và trường kỳ, đứng vững trên nền tảng chính trị của khối đoàn kết toàn dân, ông đã dẫn dắt toàn quân đi từ thắng lợi này đến thắng lợi khác trong suốt 30 năm chiến tranh giải phóng.

Đức độ và tài năng của ông đã đem lại cho ông niềm tin yêu trọn vẹn của toàn Đảng, toàn dân, toàn quân, lòng mến mộ của bạn bè quốc tế và cả sự khâm phục của những người hôm qua còn là đối thủ của ông.

Những trang sách này chỉ là những nét phác thảo chặng đường đầu tiên của Tổng Tư lệnh Võ Nguyên Giáp trong suốt cuộc trường chinh đánh thắng hai đế quốc to.

TÁC GIẢ

LỜI NHÀ XUẤT BẢN

Đại tướng - Tổng Tư lệnh Võ Nguyên Giáp, người lính vâng mệnh Đảng và Bác Hồ lãnh trách nhiệm cầm quân từ lúc sinh thành "Đội quân thơ ấu", qua Cách mạng Tháng Tám, đến cuộc trường chinh đánh bại 10 đại tướng của hai đế quốc to là thực dân Pháp và đế quốc Mỹ, vừa tạ thế trong niềm tiếc thương vô hạn của đồng bào, đồng chí và bạn bè quốc tế. Vậy là một trái tim lớn đã ngừng đập, một tài năng kiệt xuất, một nhân cách lớn đã ra đi về với thế giới người hiền. Khi còn tại thế ông đã là huyền thoại và khi tạ thế ông trở thành bất tử.

Tài năng cầm quân và đạo đức cách mạng "dĩ công vi thượng", trong sáng, thủy chung của ông qua thời gian càng chói sáng, chiếm trọn niềm tin yêu của Đảng, của quân đội, của nhân dân và bạn bè quốc tế.

Sinh thời, Thượng tướng Trần Văn Trà, người cán bộ quân sự ưu tú nhiều năm lăn lộn ở chiến trường Nam Bộ, đã nói về Đại tướng Võ Nguyên Giáp: "Nhiều ý kiến có tầm nhìn xa trông rộng, sắc sảo và độc đáo của Tổng Tư lệnh Võ Nguyên Giáp trong hai cuộc kháng chiến chống Pháp và chống Mỹ về chiến lược quân sự và về chiến thuật quân sự cần được giới sử học nghiên cứu thật công khai, thật công phu, thật công bằng và thật công tâm. Về phần mình, suốt hai cuộc kháng chiến, tôi chưa hề thấy Bí thư Quân ủy Trung ương kiêm Tổng Tư lệnh Võ Nguyên Giáp mắc một sai lầm nào về chiến lược và chiến thuật quân sự; tôi chỉ thấy anh Văn đi những nước cờ bậc thầy vây hãm và tiến công quân địch".

Ở nước ngoài, giới sử học và cả các tướng lĩnh từng là đối thủ của ông trên chiến trường đã công bố nhiều công trình đánh giá rất cao tài thao lược của Đại tướng Võ Nguyên Giáp, nhưng họ chưa giải đáp thỏa đáng vấn đề vì sao Cụ Hồ đã sớm "chọn mặt gửi vàng", đặt trọn niềm tin khi trao sứ mạng cầm quân cho một giáo sư sử học chưa từng qua một lớp đào tạo về quân sự, và vì sao Võ Nguyên Giáp đã thành công trong việc xây dựng và chỉ huy quân đội, góp phần vào thắng lợi chung của dân tộc

trong từng giai đoạn chiến lược của cách mạng Việt Nam, từ khởi nghĩa toàn dân đến chiến tranh cách mạng, từ cuộc kháng chiến chống Pháp đến cuộc kháng chiến chống Mỹ.

Đầu năm 2005, Đại tá Trần Trọng Trung từng công tác ở Tổng hành dinh ngay từ ngày đầu thành lập cơ quan tham mưu chiến lược, sau này trở thành nhà nghiên cứu có uy tín của Viện Khoa học quân sự - Bộ Quốc phòng trên cương vị Chủ nhiệm bộ môn Lịch sử chiến tranh, gửi đến Nhà xuất bản Chính trị quốc gia bản thảo viết về Đại tướng Võ Nguyên Giáp, đồng thời gửi đến Văn phòng Đại tướng một bản thảo để báo cáo. Nhiều lần chúng tôi xin ý kiến để công bố công trình của Đại tá Trần Trọng Trung nhưng Đại tướng chưa đồng ý. Đầu năm 2006, lãnh đạo Nhà xuất bản lên thăm và chúc sức khỏe Đại tướng nhân dịp đầu Xuân và một lần nữa xin ý kiến xuất bản cuốn sách để mừng thọ Đại tướng ở tuổi 95. Sau khi cân nhắc thận trọng, ông đồng ý với yêu cầu phải biên tập, sửa chữa kỹ theo hướng Đảng, Bác Hồ, quân đội và nhân dân ta mới thực sự vĩ đại, bởi vì chiến công là chiến công chung của dân tộc, mỗi người trên cương vị của mình có đóng góp một phần trong đó.

Tuân thủ ý kiến chỉ dẫn của Đại tướng, chúng tôi đã biên tập kỹ bản thảo theo hướng này và cuốn sách lần đầu tiên ra mắt bạn đọc năm 2006 với tiêu đề: **Tổng Tư lệnh Võ Nguyên Giáp**.

Với tư cách là một nhà nghiên cứu am tường lịch sử chiến tranh cách mạng và là người trong cuộc, bằng những tư liệu lịch sử chân thực của cả phía ta và phía đối phương, từ thực tế xây dựng, chiến đấu và trưởng thành của quân đội ta trong cuộc kháng chiến lần thứ nhất, tác giả trình bày quá trình Đại tướng - Tổng Tư lệnh Võ Nguyên Giáp, dưới sự lãnh đạo của Đảng và Bác Hồ, chỉ huy toàn quân đánh thắng đội quân xâm lược nhà nghề của thực dân Pháp.

Theo đề nghị của tác giả, từ lần xuất bản thứ hai năm 2010 cuốn sách mang tên **Võ Nguyên Giáp - danh tướng thời đại Hồ Chí Minh**.

Để tưởng niệm vị tướng kiệt xuất của dân tộc và nhân loại và phục vụ yêu cầu của bạn đọc, Nhà xuất bản Chính trị quốc gia - Sự thật xuất bản lần thứ tư cuốn sách này với tất cả sự kính trọng và niềm tiếc thương vô hạn người học trò thân cận và tài năng bậc nhất của Chủ tịch Hồ Chí Minh.

Xin trân trọng giới thiệu cuốn sách cùng bạn đọc.

Tháng 11 năm 2013

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA - SỰ THẬT

Chương mở đầu

CUỘC TRƯỜNG CHINH ĐÁNH BẠI MƯỜI ĐẠI TƯỚNG

Thủ đô Hà Nội - 26 năm sau ngày miền Nam giải phóng.

Chưa bao giờ báo chí lại rộ lên hàng loạt bài viết về Võ Nguyên Giáp như mấy tháng cuối năm 2001. Đó là dịp mừng thượng thọ Đại tướng, người anh Cả của Quân đội nhân dân Việt Nam, vị Tổng Tư lệnh giành được lòng tin yêu trọn vẹn của quân và dân cả nước, lòng mến mộ của bạn bè quốc tế. Tháng 8-2001 này, ông tròn tuổi 90.

Tác giả các bài báo thật đa dạng, từ giới học giả, các tướng lĩnh, bạn học thuở thiếu thời, bạn chiến đấu trong suốt *trận đánh 30 năm*, đến người thân và lớp trẻ, thế hệ con cháu của ông. Dù chỉ xoay quanh một con người, nội dung các bài báo thật phong phú. Ai cũng muốn nói lên nét đặc sắc nhất về Võ Nguyên Giáp dưới góc nhìn của riêng mình, của ngành mình, địa phương mình. Bạn học và học trò cũ của ông nhớ lại bao kỷ niệm về “thầy Võ - anh Văn”. Các nhà sử học viết về quan hệ giữa ông với Hồ Chí Minh, người đã chỉ dẫn từng đường đi nước bước cho Võ Nguyên Giáp, đã dạy ông về đạo đức người làm tướng. Giới quân sự viết về nhân quan chiến lược và bản lĩnh cầm quân của ông, một thiên tài thao lược Việt Nam thời đại Hồ Chí Minh, đã chỉ huy toàn quân suốt cuộc trường chinh đánh bại 10 đại tướng của hai đế quốc to. Cán bộ y tế viết về Võ Nguyên Giáp với ngành y. Cán bộ an ninh kể chuyện bảo vệ Võ Nguyên Giáp trong những chuyến đi thăm bạn bè quốc tế, v.v.. Một người thân trong gia đình lục tìm và viết những mẩu

chuyện xa xưa về “Võ Nguyên Giáp - quê hương - gia đình - tuổi thơ”. Có nhà báo đi sâu tìm hiểu đời thường của vị tướng tuổi 90 mà vẫn minh mẫn, sáng sủa vẫn kiên trì giữ thói quen ngồi thiền, chiều đi bộ trong vườn, ngày vẫn làm việc ba, bốn tiếng, ăn bữa nhẹ cho dễ tiêu, thời gian còn lại đọc sách báo, xem tivi, chơi đàn dương cầm và vui với đàn cháu nhỏ...

Báo *Quân đội nhân dân* chọn ngày 25-8-2001 để đăng bài nói về không khí mừng thọ Võ Nguyên Giáp đúng vào sinh nhật của ông:

"Ngay từ trước ngày sinh nhật thượng thọ, nhà Đại tướng lúc nào cũng đông khách. Đó là các nhà lãnh đạo, các tướng lĩnh, sĩ quan, các đại diện chính quyền, đoàn thể, các cụ bô lão, các cháu thiếu nhi, các gia đình cơ sở cách mạng, bà con, họ hàng thân thích... Cả khu nhà Đại tướng tràn ngập hoa. Có những bó hoa từ những người lính năm xưa từng chiến đấu bên cạnh Đại tướng, có bó hoa từ đầu nguồn Pác Bó, lại có những bó hoa từ người nước ngoài. Đó cũng là nét độc đáo, là điều hiếm quý của cuộc sống thủy chung, ân nghĩa dành cho vị Đại tướng đầu tiên của quân đội ta, dành cho người học trò xuất sắc của Bác Hồ kính yêu".

Nhiều nhà nghiên cứu cũng nhân dịp này đọc lại các tác phẩm của Võ Nguyên Giáp trong kho tri thức quân sự ông để lại cho đời sau, hoặc tìm đọc cuốn sách nào đó của người nước ngoài viết về ông, dù chỉ là một tác phẩm giản đơn mang tính biên niên tiểu sử hay cuốn sách viết hoàn chỉnh về một gương mặt lớn trong lịch sử quân sự cách mạng Việt Nam hiện đại.

Trước đây đã từng có những nhà sử học hoặc chính khách nước ngoài đặt vấn đề xác minh lại tuổi đời của Võ Nguyên Giáp - ông sinh năm 1910, 1911 hay 1912? Thậm chí, trên Tạp chí *Thời sự chủ nhật* (*The Sunday Times Magazine* - 5-12-11-1972), sử gia Phốc (James Fox) còn quả quyết rằng do một sự tình cờ nào đó, ông ta đã tìm thấy giấy khai sinh của Võ Nguyên Giáp tại Pari, ghi rõ

ông sinh ngày 1-9-1910. Câu chuyện bằng di, coi như chưa có lời giải trong giới nghiên cứu danh nhân thế giới. Thế rồi, nhân dịp mừng thượng thọ năm 2001 này, có bài báo nói rõ, bà Đặng Bích Hà, phu nhân Đại tướng, đã dựa vào lời bà cụ thân sinh ông Giáp và kết quả tra cứu đối chiếu giữa "ngày ta" và "ngày tây" để khẳng định: đó là ngày 25-8-1911 (năm Tân Hợi). Và thế là người ta lại nhận ra có một sự trùng hợp lịch sử. Năm 1911 cũng là năm Cụ Hồ ra đi tìm đường cứu nước. Vào ngày đặt chân lên hải cảng Đoonkéc¹, Hồ Chí Minh, khi đó còn là Văn Ba - Nguyễn Tất Thành, hẳn không hề biết rằng đúng vào ngày này, trên Tổ quốc mình một con người vừa chào đời và con người ấy, đúng 30 năm sau sẽ trở thành trụ thủ đắc lực của mình. Những năm sau này, có nhà nghiên cứu rất thích thú khi phát hiện sự hoán vị ngẫu nhiên của những con số: ông Giáp sinh ngày 25-8 và 37 năm sau, ông được phong quân hàm Đại tướng ngày 28-5.

Bốn ngôi sao bạc Cụ Hồ thay mặt toàn dân ban cho năm 1948, được Võ Nguyên Giáp mang trên cầu vai suốt những năm tiếp theo của cuộc đời binh nghiệp, cho mãi đến ngày mừng thượng thọ hôm nay, khi mái tóc đã bạc trắng như mây.

Nói theo ngôn từ trong quân đội thì sự kiện ngày 28-5-1948 chỉ là "chính quy hoá" việc Cụ Hồ quyết định trước đó hơn 3 năm khi Cụ "giao cho chú Văn lập Đội Quân giải phóng" vào cuối năm 1944. Hồi đó, cùng với quyết định "chọn mặt gửi vàng", là những lời giáo huấn mang tính kim chỉ nam để Đội Quân giải phóng tồn tại, phát triển và chiến thắng: Có Đảng lãnh đạo, dựa chắc vào dân, đoàn kết kỷ luật. Nắm chắc "cầm nang" đó trong cả cuộc đời cầm quân của mình, ông Giáp đã dẫn dắt đội quân mà hồi đó Cụ Hồ gọi là "đội quân thơ ấu" lớn lên nhanh chóng và đi từ thắng lợi này đến thắng lợi khác trên suốt ba chặng đường đấu tranh vô cùng vẻ vang của

1. Dunkerque - một hải cảng miền Bắc nước Pháp.